

PUIJON LATULAINEN

JÄSENLEHTI 1/2026

Puijon Latu ry puijonlatu.fi

PUIJON 85 LATU

*Lämpimästi tervetuloa
85v-juhliin
Pilpan Majalle
lauantaina 23.5.
alkaen klo 14*

*Katso lisää ja
ilmoittaudu mukaan
5.5. mennessä
puijonlatu.fi/85vjuhla*

Tervehdys kuluvalle vuodelle 2026

Vuosi on alkanut vähäisten luistavien lumien merkeissä ja kevään merkkejä on jo näkössä.

Tänä vuonna 10.2.2026 Puijon Latu täytti 85 vuotta. Juhlistamme sitä Pilpassa lauantaina 23.5.2026. Kutsu siihen on myös viereisellä sivulla, tervetuloa paikalle!

Ulkoilutapahtumat keräävät väkeä, lasten hiihtokouluissa nähtiin iloisia onnistumisia ja ulkoilukahvion ovi on käynyt tuttuun tahtiinsa. Kesän ja syksyn retket ja tapahtumat odottavat jo meitä kaikkia.

Puijon Ladun toimintaan mahtuu aina uusia vapaaehtoisia ja talkoolaisia, tervetuloa mukaan toimintaan, ilmoittaudu vaikka minulle. Jokaisen osallistuminen on arvokasta ja palkintona on mukavaa yhdessä tekemistä ja hyvää oloa kaikille.

Pilpan alue on tarkoitettu kohtaamispaikaksi kaikenlaisille liikkujille. Kuopion kaupunki jatkoi vuodenvaihteessa vuokrasopimustamme Pilpan alueesta seuraavaksi kymmeneksi vuodeksi, ja alue ja laavut ovat kaikkien ulkoilevien kaupunkilaisten käytettävissä perinteiseen tapaan.

Pistäytykääpä pihassa, laavuilla ja toukokuussa alkavissa jäsenaukoissa, käyttäen vaikka kävelypolkua parkkipaikalta Pilppaan.

Huomioidaan muuttuvassa somemaailmassa toiset ystävällisesti, niin kanssakulkijatkin kiittää, ja nautitaan luonnossa liikkumisesta.

Tavataan Pilpassa, laduilla, retkillä, vesillä ja poluilla.

Toivotan jäsenillemme iloista ja liikunnallista kuluvaan vuoteen 2026.

Jari Ojala
Puijon Latu ry, puheenjohtaja

RetkiMedia

MELONTARETKET JA KURSSIT

VALOKUVAUSPALVELUT

LUONTOKUVAT

LEHTIJUTUT

retkimedia.fi
antti@retkimedia.fi
040 539 4767

Puijon Latulainen 1/2026

Vastaava toimittaja
Marja Viluksela

Jakelu
Puijon Latu ry:n jäsenet

Osoitelähteet
Suomen Latu/ jäsenrekisteri
ja Puijon Latu ry, yhteystiedot

Kannen kuvat
Ensio Holopainen ja Marja Viluksela

Taitto
Marja Viluksela

Painopaikka
Kuopion Liikekirjapaino Oy
Painos 1400 kpl

© 2026
Puijon Latu ry, kirjoittajat ja kuvaajat
puijonlatu.fi

TÄSSÄ LEHDESSÄ

Kädessäsi on Puijon Ladun 85v-juhlalehti
täynnä historiaa ja nykypäivää.
Lukemisen iloa ja tervetuloa mukaan
juhlavuoden tapahtumiin!

Tervetuloa 85v-juhliin	2
Puheenjohtajan tervehdys	3
1950-luvulla	6
Pilpan historiaa	8
Vinkkejä jäsenille	12
Puijon Ladun kevätkokous	14
Ohjaajat tapasivat Ankkapurhassa	15
Talvi kutsuu retkeilemään	16
Luontokokemusten kuvaaja ja sanoittaja	18
Retkiruuat - älä tyydy makkaraan ja pussiruokiin	22
Perheliikuntaa ja iloista ulkoilua	24
Melontamuistoja matkan varrelta	26
Melontakalenteri 2026	29
Puijon Ladun melontahistoriaa	30
Kävelyn ja pyöräilyn puolesta!	32
Kevyttä ulkoilua	34
+65-kävelyt herättivät ajatuksia luonnossa	35
Retkiluistelua Puijon Ladussa	36
Perunaa vakoon: Palstaviljely Pilpassa	38
Retkeilijän vinkkinurkka	42

365 KLUBI

10 % OSTOETU
SUOMEN LADUN
JÄSENILLE NORMAALI-
HINTAISISTA
TUOTTEISTAMME

LIITY PARTIOAITAN 365-KLUBIIN JA NAUTI EDUISTA

1 % jokaisesta ostoksestasi luonnon hyväksi Ympäristöbonuksena | kuukausittaiset klubitarjoukset
retkeilyvarusteiden vuokraus -25 % | klubi-illat ja -retket | liity mukaan osoitteessa 365klubi.fi

 PARTIOAITTA

MATKUS SHOPPING CENTER, MATKUKSENTIE 60 | MA-PE 10-20, LA 10-19, SU 11-18 | PARTIOAITTA.FI

1950- LUVULLA

Puijon Latu 1951 – 1955

Puijon Ladun toiminta oli 1950-luvun alussa ilmeisesti hyvin hiljaista ja jälkipolville säilyneitä tietoja niukasti. Jäsenten lukumäärästä arkistoissamme ei ole mainintoja, mutta positiivisena seikkana voidaan pitää sitä, että aktiivisten jäsenten osuus kokonaismäärästä oli varmasti nykyistä suurempi, koska vuoden 1950 alussa kansahiihtomerkkejä myi 12 seuran jäsentä, vaikka jäsenmäärä oli todennäköisesti reippaasti alle sadan. Tästä on merkintä 18.1.1950 pidetyn johtokunnan kokouspöytäkirjassa: "Kansahiihtomerkkejä myi 12 seuran jäsentä. Lähtöpaikkoina kansanhiihtoon tulevat olemaan Tikkulan puisto ja hiihtokenttä. Edellisestä paikasta hiihdetään 1 ja 5 km ja jälkimmäisestä 20 km. Sovittiin ladun merkittävyydestä." Kuinka moni meistä muuten tietää, missä on ollut Tikkulan puisto ja hiihtokenttä, minä en ainakaan?

Vuosikokouspöytäkirjasta 21.11.1951

- läsnä kolme jäsentä: johtaja E.U. Penttilä, rouva Anna-Maija Komulainen ja ekonomi Mikko Tikanoja.
- Kokouksessa päätettiin lopettaa yhdistyksen toiminta, koska toimiva jäsenistö oli erittäin harvalukuinen eikä toimintaedellytyksiä niinollen ollut. Yhdistyksen varat, jotka tiedossa olevien vielä maksettavien kulujen jälkeen olivat 6,252 markkaa päätettiin tallettaa PYP:hen siksi kunnes yhdistys jälleen aloittaa toimintansa tahi perustetaan samoja tarkeitusperiä ajava yhdistys paikkakunnalle. Johtaja Penttilä lupasi tallettaa yhdistyksen hallussa olevat seuramerkit, tilikirjat ja arkiston.

Vuosilta 1950 – 1955 ei ole muita muistioita tai pöytäkirjoja. Vuosina 1951-1955 Suomeen perustettiin kaikkiaan 18 uutta latuyhdistystä entisten viiden lisäksi, joten muualla Suomessa latuaktiivisuus oli huomattavassa nousussa. Tämän vuoksi oli merkittävää innon sammuminen Kuopiossa ja yhdistyksen alasajo. Mutta Puijon Ladun nykyinen aktiivinen toiminta todistaa, että tilanne oli vain tilapäistä. Herää kysymys, miksi intoa latutoimintaan ei ollut 1940-1950-lukujen vaihteessa?

Puijon Ladun historiaa, vuodet 1956-60

Puijon Ladun vuosikokous oli kokouksessaan 21.11.1951 päättänyt lopettaa yhdistyksen toiminnan. Ei latumainen toiminta kuitenkaan ollut sammuksissa, sillä myös näinä väli-vuosina oli järjestetty laturetkeä ainakin pari kertaa. Niinpä halu perustaa latuyhdistys – tai paremminkin herättää uinuva Puijon Latu henkiin – oli olemassa. Joulukuun 15. päivänä 1957 Kaupunginhotellin kokoushuoneessa pidettiin kokous, jossa oli 28 osallistujaa. Kokouksen avasi kaupungin liikuntaneuvoja Asser Markkanen, joka avauspuheessaan "selosti kahden edellisen laturetkihiihdon järjestelypuolta ja niitä kokouksia, joka ovat johtaneet nyt tähän tilaisuuteen. Kokemus on selvästi osoittanut, että Kuopioon tulisi saada Suomen Ladun alainen jäsenyhdistys, joka keskittyen ryhtyisi esim. laturetkihiihtoa järjestämään. Selostuksesta kävi ilmi, että Kuopiossa on aikaisemmin toiminut Puijon Latu niminen rekisteröimätön yhdistys, minkä toiminta kuitenkin on kokonaan sammunut. Jäsenyhdistyksen merkitys paikkakunnallemme olisi suuriarvoinen, sillä kansanurheilulla on Kuopiossa vankka jalansija. Kokouksen avaja toivoi, että jäsenyhdistys tässä kokouksessa perustettaisiin. Se olisi ikään kuin joululahja Kuopion urheiluväelle".

Tämän kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Niilo Melama ja sihteeriksi Asser Markkanen. Suomen Latua kokouksessa edusti toimistosihteeriksi Frans Saastamoinen. Tuolloin Suomen Latuun kuului 32 jäsenyhdistystä ja sen pääasiallisiin tehtäviin kuului kansanurheilun kehittäminen ympärivuotisenä toimintana. Kokouspöytäkirjan mukaan "Edelleen Saastamoinen mainitsi, että 1941 Puijon Ladulla oli kaiki ensimmäinen kosketus keskusliittoon, mutta sen jälkeen ei toiminnasta ollut paljoakaan tietoa".

Kokouksessa käytettiin neljä puheenvuoroa, joissa kannatettiin Suomen Ladun alaisen jäsenyhdistyksen perustamista Kuopioon. Niinpä päätettiin yksimielisesti perustaa Suomen Ladun alainen jäsenyhdistys, jonka kotipaikka on Kuopion kaupunki. Nimeksi valittiin Puijon Latu ja se tulee liittymään Suomen Latu r.y:n. Kokouksessa esiteltiin mallisäännöt ja päätettiin johtokunnan kooksi puheenjohtaja + 8 jäsentä. Puheenjohtajan valinta ei ollut silloinkaan helppo, sillä halukasta henkilöä kyseiseen tehtävään ei meinannut löytyä kirveelläkään. Kahta kokouksessa ollutta henkilöä ehdotettiin, mutta heitä ei kannatettu ja he myös ehdottomasti kieltäytyivät tehtävästä. Poissaolevana ehdotettiin majuri Erkki Sirolaa ja häntä myös kannatettiin. Sirolaan ei saatu kokouksen aikana yhteyttä suostumuksen saamiseksi, mutta "uskottiin kuitenkin lujasti, että hän ottaa tehtävän vastaan, nimenomaan kun kannatus on ollut yksimielinen". Näin ollen Sirola tuli valituksi yksimielisesti Puijon Ladun puheenjohtajaksi. Äänestyksen jälkeen johtokuntaan valittiin Eino Kauranen, Väinö Saarinen, Heikki Linnove, Niilo Melama, Sakari Partanen, Reino Virtaniemi, Aaro Alarto ja Sanni Linnove. Jäsenmaksuiksi päätettiin 200:-, 100:- ja 50:- vuodessa, joista Suomen Ladulle menisi jäsenvero 150/75/25 mk. Lisäksi valittiin tilintarkastajat, edustajat Suomen Latu r.y:n kokouksiin ja valtuutettiin johtokunta valitsemaan itselleen tarvittavat toimikunnan ja jaostojohtokunnat. Virallisen kokouksen jälkeen Suomen Ladun edustajat

- 24 -

esittivät kaksi filmiä. (lainausmerkeissä olevat tekstit ovat suoria lainauksia 15.12.1957 pidetyn kokouksen pöytäkirjasta).

Näin Puijon Latu oli perustettu uudelleen. Kokouspöytäkirjassa ja myöhemmin joissakin yhteyksissä puhutaan Suomen Latu r.y:n Kuopion jäsenyhdistyksen perustavasta kokouksesta. Sillä, oliko kyseessä Puijon Ladun perustava kokous vai uudelleen perustaminen, ei ole merkittävää, vain se on merkittävää, että Kuopiossa oli tämän jälkeen Puijon Latu –niminen Suomen Ladun jäsenyhdistys.

PILPAN HISTORIAA

Kuopion Savilahden taloa

isännöi 1600-luvulla kappalainen Johannes Paldanius. Noin sata vuotta myöhemmin tilan osti Paldaniuksen suvulta Hatsalan ruotukomppanian päällikkö kapteeni Torsten Tawast nuorempi. Lisää maita hankittiin, mm. Rauhalahden alue. Peltoa, metsää ja vesiä oli tuhansia hehtaareita.

Torsten Tawastin vävypoika oli Vänrikki Ståhlin tarinoista tuttu eversti "Ukko Lode". Suomen sodan jälkeen 1800-luvulla hän isännöi tilaa.

Harjulan kartanoksi nimetystä tilasta muodostui vilkas herrasväen juhlapaikka. Kihlajaisiaan kartanossa vietti Johan Vilhelm Snellman kesällä 1845. Päärakennus oli Savilahden rannalla nykyisen Harjulan rivitalojen paikalla. Kartanosta ei liene säilynyt yhtään kuvaa.

Harjulan kartano huutokaupattiin 1866. Kuopion kaupunki osti tilan 175 000 markalla. Kaupunki perusti työhuoneen, jonne kerättiin vaivaiset ja köyhät tekemään työtä elantoaan vastaan.

Harjulan suurtilalla on ollut kymmenittäin torppia. Pilpanrannan torppa lohkaistiin 1800-luvun jälkipuolella. Kuopion kaupungille tila myytiin 1960-luvun lopulla. Osan torpan maista kaupunki luovutti Puijon Ladun käyttöön 1973.

Pilpan maja pystytettiin Kuopion kaupungin lahjoittamista hirsistä 1983. Korvaus oli nimellinen. Viisi markkaa, kertoo eräs versio.

Kuopiolainen rakennusliike oli tehnyt konkurssin, ja pesän varastosta löytyi Lapista tuodut valmiit hirret. Hirsille olisi ollut paljonkin ottajia, mutta päättäjät ymmärsivät jo silloin liikunnan merkityksen. Pilppaan hirret kuljetettiin metsätraktorilla kärrytietä eli nykyistä oikopolkua pitkin. Autotietä ei vielä ollut. Pienehkö sauna nikkaroitiin keittiötilojen jatkeeksi sille nurkalle, missä on sivuovi ulos.

Pilpanrannan torpan sauna on sijainnut suunnilleen samassa paikassa kuin nykyinenkin sauna. Maiden siirtyessä yhdistyksen käyttöön oli jo edellisenä syksynä pidetty saunan kattotalkoot. Puijon Ladun veteraani Mauri Räsänen – saunakenraalimajuri – muistelee seinien olleen niin huterat, että pohjoistuulella saunottessa selkä tahtoi palella. Happea saunassa toki riitti.

Uuden saunan yhdistys osti 1992. Hirret ja muut rakennustarpeet laivattiin Haminalahdesta hinaajan työntämällä ponttoonilla. Talkoilla sauna koottiin perinteiselle paikalle. Kun majan keittiötä voitiin laajentaa entisen saunan tilalle kasvoi myynti ulkoilijoille siinä määrin, että Puijon Latu rakensi autotien siirtolapuutarhan parkkipaikalta pihalle asti.

Loppuvuodesta 2007 asiamiehen töiden merkeissä katsastellessani Pilpan kartanoita tapasin kulkijan, jonka kanssa pakistessa tuli ilmi, että hän on alkuperäisiä pilppalaisia. Sovimme uudesta tapaamisesta ja

alkuvuodesta istuimme Pilpan majan pitkän pöydän ääressä muistelemassa menneitä.

Pertti Pirskanen on syntynyt Pilpan savusaunassa 1945. Myös hänen äitinsä Toini on syntynyt Pilpassa, vuonna 1917.

1910-luvun alkupuolella Pertti Pirskasen ukki Juho Pitkänen ja Edla-mummo muuttivat Tuusniemeltä Pilpanrantaan. Ei ole tiedossa, millainen tila silloin oli. Tilan päärakennuksen, joka paloi tuhopoltossa kesällä 2005, arvellaan olevan rakennettu 1910-luvulla. Ei tiedetä, oliko rakennus jo valmiina Pertti ja Edla Pitkäsen muuttaessa tilalle.

Ainoa alkuperäinen rakennus Pilpassa on 1931 rakennettu aitta, jossa nykyisin säilytetään polttopuita ja työvälineitä. Aittana rakennusta käytettiin myös Pertti Pirskasen lapsuudessa. Pihalta oviseinän puolelta katsottuna oikeassa päässä oli iso viljalaari jyville ja jauhoille. Vasemmassa päädyssä säilytettiin työkaluja, valjaita ja vastaavia tarvikkeita.

Nykyisen Pilpan majan eteläseinää pitkin oli pitkä punamultainen hirsirakennus eläimille. Rannalta katsottuna eli länsipäädyssä ensin oli talli, sitten puuliiteri ja sen jälkeen hevosella läpiajettava välikko, josta voitiin tuoda rehuja eläimille ja jossa oli kylmiö maidoille. Sitten oli navetta ja rakennuksen itäpäässä lantala ja huussi. Talvisin sahattiin järvestä isoja jäälohkareita, jotka peitettiin sahanpurujen alle käytettäväksi kesäisin maidon jäädytykseen.

Lähipeltoilla on viljelty viljaa ja kasvatettu heinää, perunoita ja vihanneksia. Maanviljelijä Juho Pitkäsellä oli heinäpeltoja myös siirtolapuutarhan alueella sekä lisäksi samalla alueella kaupungin vuokrateltoja. Siirtolapuutarhan parkkipaikalta kaupunkiin mentäessä ensimmäisen alamäen vasemmalla puolella on vielä nähtävissä metsittyntä peltoa.

Nykyisen uuden varastorakennuksen paikkeilla on ollut puimala, missä on säilytetty puimakone, sitä pyörittävä maamoottori ja mm. aura, joka nykyisin on muistomerkkinä vanhan päärakennuksen

paikalla olevalla kivellä. Puimalassa puitiin muut viljat paitsi ruis. Ruista varten oli riihi nykyisen parkkipaikan vieressä olevalla kummulla. Rakennus oli korkea, noin 5x5 m ja siellä oli iso savukiuas. Puijonlatulaiset polttivat huonokuntoisen riihen juhliessaan uuttavuotta.

Talviaikaan vilja vietiin jauhettavaksi reellä Rasinmäelle Armas Tuhkasen myllylle. Mylly sijaitsi Haminalahdesta Karttulaan mentäessä ensimmäisen pitkän mäen päällä vasemmalla puolen tietä. Armas Tuhkanen kävi Pilpassa myös teurastajan töissä.

Parhaimmillaan eläimiä on ollut kaksi hevosta, kahdeksan lehmää, sikoja, kanoja ja lampaita. Maidot vietiin hevoskärryllä metsäpolkuja pitkin Särkilahden vaneritehtaalle meijerin autolle tai junalle Sahinsillan seisakkeelle. Autotien siirtolapuutarhan parkkipaikalle teetätti 50-60 luvun vaihteessa Pilpan-saaren mökkiläinen Viljo Manninen. Siirtolapuutarhan parkkipaikalta Pilpanrannalle vievän tien teki Puijon Latu r.y. Myös sähköt on saatu alueelle Puijon Ladun aikaan.

Juho Pitkänen oli innokas kalastaja ja kalaa syötiin paljon Pilpanrannan tilalla. Joskus saalista riitti myytäväksi asti Kuopion torille. Talvisin tehtiin metsätöitä.

Juho ja Edla Pitkäsellä oli kolme tytärtä, Elsa, Toini ja Eila. Apuna tilan töissä oli renki. Lähin naapuri oli Onnelan talossa asunut Kankkusen perhe. Talo on säilynyt keskellä siirtolapuutarhaa. Toinen naapuri oli Tervaruukin Aino, joka asui yksin hevosen ja kahden lehmän kanssa muutaman kilometrin päässä pohjoisessa tiettömän tien takana.

Pertti Pirskasen synnyinpaikkana ollut savusauna oli nykyisestä saunasta hieman laiturille päin, kooltaan noin 3x3 m. Saunassa oli suuri savukiuas ja muuripata. Nykyisen laiturin paikalla oli rakennelma eläinten teurastusta varten.

Pertti Pirskanen aloitti koulunkäyntinsä 1952 Valkeisen koulussa, joka edelleen toimii Kuopion keskustassa Valkeisenlammen rannalla. Kolmannelle luokalle Pertti pääsi

Leväsen kouluun, jonne oli paljon lyhyempi matka. Yhdeksänvuotiaana Pertti oli ansiotyössä mm. myyden Kuopion torilla kieloja ja marjoja. Pertti Pirskanen jäi eläkkeelle Suomen matkatoimiston toimitusjohtajan tehtävistä vuoden 2005 lopussa ja muutti sen jälkeen Kuopioon.

Kajakkilaiturin edustalla oleva pieni saari on nimeltään Lipasko. Saunalaiturin edustalla on Pilpansaari. Kuopion kuuluisilla Pietikäisen mäkihyppääjäveljeksillä oli kesämökki Pilpansaaren pohjoisrannalla. Vanhimmalla Lasse Pietikäisellä oli peltisepäniike Kuninkaankadulla lähellä entistä Postia. Kaikki kolme veljestä olivat mäkimiehiä. Parhaiten menestyi nuorin Matti, joka voitti ensimmäisen mäkihyppyn maailmanmestaruuden Falunissa 1954.

Kesämökki Pilpansaareissa paloi ja veljekset rakensivat uuden mökin, mutta myivät sen

kauppaedustaja Viljo Manniselle, joka rakennutti autotien siirtolapuutarhan parkkipaikalle. Nykyinen mökki on jo kolmas paikalla sijainnut. Pilpansaaren eteläisen mökin omisti alunperin kelloseppä Saras.

Pilpanrannan tilalta pohjoiseen ensimmäisen kesämökin omisti Kokkosen perhe. Seuraavassa mökissä asui Juho Pitkäsen vanhempi veli.

Kaikki rakennustarpeet niin Pilpanrannan tilalle kuin saariinkin kuljetettiin kesäisin lotjilla Savilahdesta. Savilahden pohjukassa oli Vahrosen saha, joka purettiin 1960-luvulla.

Maanviljelijä Juho Pitkänen kuoli 1958. Edla-mummon kuoleman jälkeen tyttäret myivät Kuopion kaupugille omat osuutensa tilasta vuosina 1965 - 70.

VINKKEJÄ JÄSENELLE

Lataa jäsenkortti Jäsenpolusta

Tarvitset jäsenkorttia, kun noudat retkeilyvarusteita Puijon Ladun varastosta. Tarvitset sitä myös saadaksesi Suomen Ladun tarjoamat jäsenedut ja monipuoliset alennukset. Lisätietoja jäseneduista ja alennuksista löydät Suomen Ladun nettisivuilta Jäsenille-valikosta.

Jäsenkortti kannattaa tallentaa kuvana tai ladata omaan puhelimeen tai lähettää se omaan sähköpostiin. Silloin se on aina saatavilla, vaikkeet pääsisikään kirjautumaan Suomen Ladun Jäsenpolkuun. Jäsenkortilta löydät myös oman jäsennumerosi.

Ovathan yhteystietosi ajan tasalla?

Puijon Ladun Jäsentiedote, Puijon Latulainen -lehti, Latu ja polku -lehti ja jäsenmaksulaskut lähetetään Jäsenpolussa olevien sähköposti- ja postiosoitteiden perusteella.

Ovathan sähköpostisi ja osoitteesi ajan tasalla? Tarkista ja korjaa ne tarvittaessa Jäsenpolussa. Samalla voit päivittää, millaista postia haluat Suomen Ladulta. Jos sinulla ei vielä ole sähköpostiosoitetta Jäsenpolussa, löydät Jäsenpolun ohjeista palvelukortin sen ilmoittamiseen tai voit myös soittaa jäsenpalveluun puh. 09 8567 7450.

Helpota etsimistä ja vaihda sähköpostilaskusta verkkopankin e-laskuun

Voit tilata verkkopankkiasi e-laskun, jos olet saanut vähintään yhden jäsenmaksulaskun. Jos jäsenmaksulaskusi on hukassa tai piiloutunut roskapostiin, löydät sen kopion Jäsenpolusta.

Tarvitset kolme tietoa E-laskun tilaamiseen verkkopankissa:

- jäsenmaksulaskun viitenumero löytyy jäsenmaksulaskulta
- jäsennumerosi (eli asiakasnumero) löytyy jäsenmaksulaskulta, jäsenkortilta ja Jäsenpolusta
- verkkopankissa haettava laskuttajan nimi on "Suomen Latu ry".

Lue tarvittaessa oman verkkopankkisi E-laskun tilaamisohteet pankkisi sivuilta.

Linkki Jäsenpolkuun ja sen ohjeisiin:

Täältä löydät ohjeita Jäsenpolun käytöstä ja pääset kirjautumaan Jäsenpolkuun: <https://www.suomenlatu.fi/jasenille/jasenpolku.html>

Kiitos, kun hoidat jäsenyyttäsi!

Hyödynnä
jäsenen
mahdollisuus
lainata
retkeily-
varusteita!

puijonlatu.fi

Vuokraamme
Pilpan Majaa
ja saunaa
jäsenille ja
ulkopuolisille.

Tiedustelut
040 0570 720

PUIJON LATU RY:N KEVÄTKOKOUS

Keskiviikkona 22.4.2026 alkaen klo 18.00

Kahvitarjoilu klo 17.30 -

Puijon kirkon kerhuhuoneessa 3
Taivaanpankantie 3, Kuopio

Jos haluat osallistua etänä, ota yhteys Janne Savolaiseen,
jannesavolainen@puijonlatu.fi viimeistään maanantaina 20.4.2026.
Laita viestiin koko nimesi ja sähköpostiosoitteesi.

Äänioikeutta ei voi käyttää valtakirjalla.

Tervetuloa joukolla päättämään!

Hallitus

Kokouksessa käsitellään sääntöjen kohdassa 10 määritellyt kevätkokouksen asiat ja etukäteen käsiteltäväksi esitetyt muut asiat:

- Esitetään vuoden 2025 tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen ja toimintakertomuksen sekä esitetään toiminnantarkastajien lausunto.
- Päätetään tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta.
- Päätetään tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille tilivelvollisille.
- Käsitellään mahdolliset muut asiat, jotka on kirjallisesti esitetty käsiteltäväksi hallitukselle viimeistään neljä (4) viikkoa ennen kokousta.

Kokouksessa järjestetään arvontaa.

OHJAAJAT TAPASIVAT ANKKAPURHASSA

Suomen Latu järjesti marraskuun 2025 puolivälissä perinteisen ohjaajatapaamisen tällä kertaa Anjalan kartanon pihapiirissä Kymijoen varrella. Kuutisenkymmentä ohjaajaa kerääntyi eri puolilta maata viikonlopputilaisuuteen. Suomen Ladun toimistolaisia oli järjestelyissä kymmenkunta, mikä osoittaa tapahtuman tärkeyttä. Puijonlatulaisia lähti neljän tunnin automatkalle neljä ohjaajaa. Lähes koko tämän vuosituhannen olen ollut Puijon Ladun jäsen, mutta ensikertalainen näissä kinkereissä. Perillä en ketään aluksi tuntenut, mutta erotessa jo useita.

Runsaiden ruokailujen välissä oleiltiin ulkona monenlaisten ryhmätöiden merkeissä. Retkeily, pyöräily ja vastaavat olivat tuttuja, mutta "Metsämieli" uusi tuttavuus. Metsämieli löytyy Puijon Ladunkin repertuaarista osaavine ohjaajineen. Motivaatioharjoituksessa päästiin muille latulaisille tiivistämään puijolaisten ohjaajien neljän k:n toimintaperiaatteita: keskustele, kehu, kannusta, kiitä.

Lauantai-illan pimeydessä kierrettiin "Mysteritehtävää". Salaperäisten toimintarastien jälkeen päädyttiin pimeään, yli 200 vuotta vanhaan Anjalan kartanoon. Kaikkien kartanoiden tapaan sielläkin asustaa kummitus, jonka itekin näin vilahtavan. Sittenmin totesin, että salin pimeässä nurkassa olikin peili.

Anjalan kartano on palaneen edeltäjensä tilalle noin 1810 rakennettu Ankkapurhan kosken rannalle Kymijoen törmälle. Kustaa Vaasan nuorin poika Kaarle IX lahjoitti mittavan maa-alueen ratsumestari Henrik Wreden leskelle. Balttiansaksalainen Heinrich (Henrik) Wrede till Wredenhof oli

Kirkholmin taistelussa Liivinmaalla syyskuussa 1605 pelastanut kuninkaan hengen. Kuninkaan hevonen oli ammuttu ja ratsumestari Wrede luovutti hallitsijalle omansa. Kuningas karautti karkuun, mutta jalkamieheksi jäänyt ratsumestari tapettiin.

Leski perusti aluksi mailleen kolme kartanoa. Suvun kartanoiden määrä laajeni myöhemmin muuallekin Etelä-Suomeen. Kartanon pihapiirissä on yli kaksisataa vuotta sitten ollut koulu, sekä eräs ensimmäisistä kirjastoista Suomessa, joka tuolloin oli Venäjän tsaarin hallitsema Suomen suuriruhtinaskunta.

Suuresti ilahdutti toistuvasti kuulla, että Puijon Latu on tunnettu ja arvostettu toiminnastaan.

Kuvassa vasemmalta Julia Rauhansalo, Kirsi Tuppurainen, Paula Silvasvuori ja Timo Sylvänne.

TALVI KUTSUU RETKEILEMÄÄN

Talviretkeily on jo useamman vuoden ajan ollut varsin trendikästä, ja se voi tarkoittaa lähes mitä tahansa päiväretkistä vaativiin vaelluksiin. Aiheeseen tutustuvalla on käytössään loputon määrä tietoa, jota voi kartuttaa verkosta, kirjallisista julkaisuista, podcasteista ja vertaistoimintaan osallistumalla - myös talviretkeilyyn painottuneita kurssuja järjestetään eri toimijoiden puolesta useille eri kohderyhmille. Oma houkuttelevan hämmentävä lukunsa on retkeilijöille tyrkyllä olevien varusteiden kirjo kaikessa kookuttavuudessaan.

Välineellistetyn ja kaupallistetun osaamisen runsaudensarvesta tihkuvaa tietoa juomalla voi toki päästä alkuun, mutta on tyystin eri asia kuinka pitkälle se kantaa. Talviretkeily on tasapainottelua aineettoman ja materiaalisen välillä. Oppiminen ja asioiden prosessointi on yksilöllistä, ja nykypäivän sisältöähkyn myötä hiljaisen tiedon merkitys jää usein varsin vähälle huomiolle. Intuitiivinen ja kokemusperäinen tietämys ei välttämättä näy ulos päin, eikä sitä voi korvata kalleimpiinkaan varusteisiin sonnustautumalla.

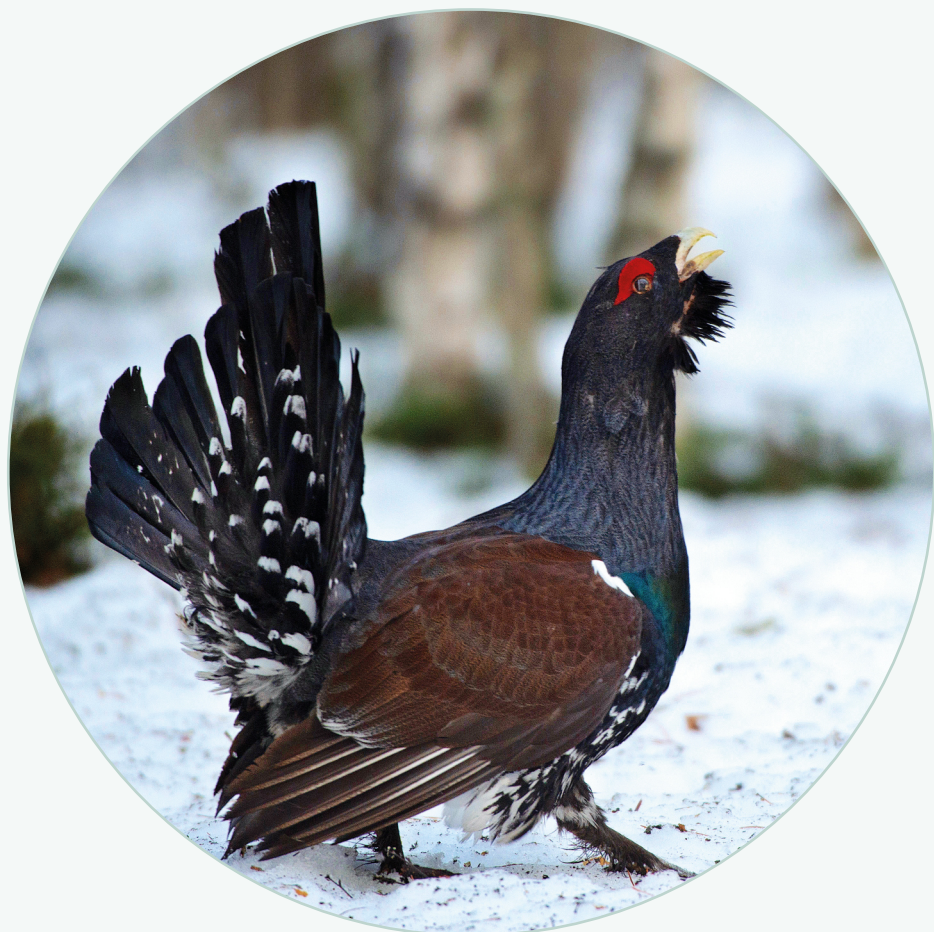
Talvella varusteilla on oikeasti väliä, mutta niiden ei tule olla itsetarkoitus, vaikka usein retkeily näyttää enemmän varustekaupan kuvitusmaailmasta reaalityodellisuuteen lavastetulta esitykseltä kuin luontokokemukselta. Hyvät varusteet voivat tehdä retkestä turvallisemman ja mukavamman, mutta samalla on helppo unohtaa, että retkeilyn ydin ei ole varusteissa vaan kokemuksessa ja kokemisessa. Kylmyys, fyysinen ponnistelu ja luonnonvoimien edessä nöyrytyminen pakottavat retkeilijän tarkastelemaan omia rajojaan ja riippuvuuksiaan. Kun ihminen tavalla tai toisella raahaa kaiken tarvitsemansa mukanaan ja huomaa miten pienistä asioista selviytyminen riippuu, syntyy uudenlaista ymmärrystä omavaraisuudesta, tarpeista ja luonnon tarjoamista resursseista.

Planetaarinen sivistys on tänä päivänä muodikas termi, ja sitä voi vallan mainiosti käyttää retkeilyharrastuksen peilauspintana. Kyseessä ei ole pelkästään abstrakti ihanne, vaan tavoitteellinen lähtökohta etsiä ymmärrystä ja tapoja kohtuullisuuteen, kunnioitukseen, vastuulliseen elämään ja kyvykkyyteen hahmottaa itsensä osana laajempaa kokonaisuutta.

Talviretkeily tarjoaa laaja-alaisia mahdollisuuksia oman toiminnan arviointiin eettisesti ja ekologisesti kestävästä näkökulmasta. Pieneltä tuntuvilla asioilla voi olla suuri merkitys. Omaan käyttöön valittujen varusteiden ja materiaalien sosioekologinen vaikutus ulottuu oman varustekaapin ulkopuolelle. Retkellä kuljettavan reitin valinnalla voi olla vaikutusta ympäristöön ja eläimiin. Vastuullinen turvallisuus ulottuu henkilökohtaisen kokemuspäivän ulkopuolelle - huolehditään vaikkapa, että nuotiopaikalla on sytykkeitä tai käytetyt lumirakenteet hajotetaan jne. Kaiken kaikkiaan jokamiehen oikeuksien ja velvollisuuksien ymmärtäminen ja maalaisjärjen käyttö ovat hyvä ohjenuora.

Talviretkeily on erehdyksiä ja oivalluksia tarjoavaa toimintaa. Parhaimmillaan siihen voi liittää mystiseksi luonnehdittavia ulottuvuuksia. Toki vähemmän ylevä, nautintoon keskittyvä, näkökulmakin voi olla eheyttävä. On mahtavaa chillailta rommilla terästettyä kuumaa kaakaota jäätelön kera nautiskellen kamiinan lämmössä liekkien valaistessa telttaa loimutuksellaan. Ja jos sisällä tulee liian kuuma, voi aina poiketa ulos katsomaan revontulia ja linnunrataa tietoisena siitä, ettei kilometrien säteellä ole ketään muuta. Kesällä mikään edellä mainittu ei toimi yhtä hyvin.

Juha-Pekka Pohjalainen

LUONTOKOKEMUSTEN KUVAAJA JA SANOITTAJA

Jäsenhaastattelu: Juha Tissari

Luontokokemusten kuvaaja ja sanoittaja - kuka?

Juha Tissari liittyi Puijon Latuun kesällä 2025. Liittymiseen kannusti Puijon Ladun tarjoama mahdollisuus retkeilyvarusteiden lainaukseen. Poissuljettua ei kuitenkaan ole osallistuminen Ladun toimintaan laajemminkin. Tästä osoituksena tämä jäsenhaastattelu, jossa Juha jakaa omia kokemuksiaan ja vinkkejään luontoretkeilystä.

Juha Tissarilla, 58, on pitkä työura projektipäällikkönä, mutta hän on myös pyörittänyt harrastuksesta lähtenyt, mm. kalastusvaelluksiin erikoistunutta yritystä sivutoimisesti. Muutaman viimeisen vuoden aikana hän on toiminut suunnittelijana Suomen riistakeskuksen eri toimipisteissä. Juhalla on myös eräoppaan tutkinto.

Suhde luontoon syntyi lapsuudessa

Juha Tissarin luontosuhde lähti muotoutumaan jo varhaislapsuudessa. Isovanhempien kotitila keskellä korpea Sonkajärvellä on jäänyt Juhan mieleen. Myös oma isä otti pikku-Juhan mukaansa kalaan, marjaan ja metsästysreissuille. Varhaisimmat muistot liittyvät juuri metsästykseseen. Juha muistaa olleensa 5-vuotias, kun isä antoi hänelle leikkeihin tyhjiä ammusten hylsyjä. Erilaisten hylsyjen hajut ovat jääneet vahvaksi muistijäljeksi ja niistä oppi jo varhain, mikä patruuna oli mikäkin. Metsästyskortin Juha suoritti 11-vuotiaana.

Pitkä kokemus perhokalastuksesta

Juha lainasi ja luki nuorena kaikki kirjaston eräkirjat. Niiden sekä muutamaa vuotta vanhemman ystävän kautta hän tutustui perhokalastukseen. Yhteinen mielenkiinnon kohde vei mukanaan. Siihen aikaan, 1980-luvun puolivälissä, perhokalastukseen tarkoitettujen vapojen ja perhojen valikoimat olivat Suomessa vielä pienet. "Jos halusimme jotain erikoisempaa, tilasimme sen Englannista", kertoo Juha.

Juha oli 18-vuotias, kun hän muutti joksikin aikaa Helsinkiin töihin. Helsingissä sijaitsi Fisherman-niminen kalastusliike, jossa Juha kävi kaikkiaan kolme kertaa. Joka kerta liikkeen saksalainen omistaja lähti hänen kanssaan meren rannalle testaamaan vapoja. Tämä on jäänyt lähtemättömästi Juhan mieleen, koska omistaja sulki liikkeensä keskellä päivää ja oli valmis opastamaan nuorta miestä perhokalastuksessa. Seuraavilta vuosikymmeniltä eteenpäin Juha on itse toiminut perhokalastuksen opettajana.

Mieleenpainuvien luontokohde on tällä hetkellä saavuttamaton

Suomen, Ruotsin, Norjan ja Venäjän pohjoiset kohteet nousevat Juhan listalla korkealle, kun keskustelu kääntyy mielenpainuvimpiin luontokohteisiin, joissa hän on sekä vaeltanut, kalastanut että valokuvannut. Kunniamaininnan eri kohteista Juha antaa Pohjois-Ruotsissa sijaitsevalle Norrbottenille, jossa hän on viimeksi vaeltanut ja kalastanut kesällä 2024. Pohjois-Savon lähikohteista hän mainitsee Tiilikjärven kansallispuiston.

"Mieleenpainuvien luontokohde on kuitenkin Kuolan niemimaa, Venäjällä", toteaa Juha. Hän ehti tehdä kaikkiaan neljä kalastusvaellusta alueelle ennen kuin menetti liikuntakykynsä joiksikin vuosiksi. Sittemmin maailmanpoliittinen tilanne on sulkenut rajan ja asiaa tuonne alueelle ei enää ole.

"Kuolan niemimaalla oli todellisessa erämaassa, kaukana kaikesta. Luonto oli koskematonta ja vedet kalaisia", kertoo Juha. Viimeisestä reissusta vuonna 2008 hän on kirjoittanut perusteellisen kalastusartikkelin Chasing Silver magazine -lehteen (Varzina Trout Camp by Juha Tissari, 2/2008).

Suomen vaarallisin eläin on puutiainen

Juha on kohdannut metsiemme kuninkaan, karhun, maastossa kaksi kertaa. Molemmilla kerroilla olosuhteet olivat sellaiset, että karhu ei tuulensuunnan vuoksi saanut vainua ihmisestä ja tuli yllätetyksi. Ensimmäisellä kerralla karhu oli lähimmillään noin 10 metrin päässä. Juha pysyi hiljaa paikallaan, koska tunnisti, että karhu oli pelkästään utelias. ”Se poistui paikalta, kun sai hetken ihmetellä vastaantulijaa”, kertoo Juha kokemustaan. Karhu ei hyökännyt toisellakaan kerralla, kun Juha osui samoille mustikkamättäille sen kanssa.

”Viime talvena hiihdin susien perässä 1,5 kuukautta SusiLIFE-hankkeen suunnittelijana ja en kertaakaan päässyt lähellekään laumaa (lue lisää: www.luke.fi/fi/projektit/life-borealwolf). ”Pedon kohtaaminen Suomen luonnossa on aivan sattumaa”, Juha toteaa.

Luontoharrastus on kuitenkin vienyt hetkeksi myös Juhan terveyden. Hän on sairastanut puutiaisen eli punkin puremasta tarttuvan borrelioosin kaksi kertaa. Kun sairaus vei pahimmillaan liikuntakyvyn, hän aloitti Sickman-nimisen blogin kirjoittamisen henkireiäksi itselleen. Blogin kategorioihin kuuluvat retkeily, valokuvaus, kalastus ja muu eränkäynti sekä terveys ja hyvinvointi (Lue lisää: www.sickman.fi).

Jokaisenoikeuksista tärkein on vapaus liikkua luonnossa

Mitä jokaisenoikeuksista on sinulle tärkein? Vastaus tähän tulee Juhalta nopeasti. Se on vapaus liikkua luonnossa riippumatta siitä, kuka omistaa alueen tai on sen haltija. Luonnossa olemisen, vuodenaikojen vaihtelun sekä eläinten ja lintujen seuraaminen on tullut yhä tärkeämmäksi vuosien varrella. ”Huomattavasti useammin minä tänä päivänä painan kameran laukaisinta kuin puristan aseeni liipaisinta”, hän toteaa.

Juhan mielestä luonnon suojeleminen ja metsästys eivät ole asioita, jotka poissulkisivat toisensa. ”Ammuin ison ukkometsän vuonna 1989 ja jo silloin päätin, että toista vanhaa metsoa en ammu”, kertoo Juha. Metsän elintila on kaventunut vanhojen metsien vähentymisen myötä. Sitä vastoin Juha käy joka kevät kuvaamassa metsojen kevätsoidinta. Linnun kauneus ja arvo Juhan silmissä nousee juuri niistä kokemuksista pimeässä metsässä, kun soidin alkaa.

Aamun sarastaessa äänessä ovat usein myös kevään ensimmäiset muuttolinnot. Näitä luontokokemuksia hän tallentaa kameransa muistikortille jaettavaksi muillekin.

Päivi Kiviranta
Teksti

Juha Tissari
Kuvat

RETKIRUUAT - ÄLÄ TYYDY MAKKARAAN JA PUSSIRUOKIIN!

Puijon Latu järjesti retkiruokakurssin syksyllä 2025. Kurssi oli menestys monesta syystä! Kurssin vetäjinä toimivat kokeneet retkeilijät ja asiantuntevat retkiruokien valmistajat Niina Kokkarinen ja Seppo Jauhiainen. Kurssilla tehtiin maukkaita ruokia ja jälkiruokia, sekä kuultiin raaka-aineiden kuivaamisesta ja ennallistamisesta.

Kurssilaisten ja myös kurssin vetäjien yksi suosikkiresepteistä oli feta-salviavoi-kirsikkatomaattipasta. Ruoka tehdään perusraaka-aineista, se on yksinkertaista valmistaa ja onnistuu varmasti maastossakin. ”Ruuasta voi tehdä tukevamman version lisäämällä valmistuksen loppuvaiheessa miedosti maustettua lihaa tai kalaa”, kertoo Seppo. Lisäksi ruoka voidaan tehdä tuoreista tai kuivatuista raaka-aineista.

Resepti on Saara Atulan Retkiruokakirjasta (Cozy Publishing, 2022). Seppo ja Niina suosittelevat tutustumaan Saaran kirjoihin. Lisäksi Youtubesta ja sosiaalisen median kanavista löytyy paljon hyviä vinkkejä raaka-aineiden kuivaukseen, niiden ennallistamiseen ja retkiruokien valmistukseen. ”Kannattaa kokeilla, koska hyvä ruoka kruunaa onnistuneen retkipäivän”, vakuuttaa Seppo.

Feta-salviavoi- kirsikkatomaatti- pasta

Resepti (4 annosta)

- 1 rs (250 g) kirsikkatomaatteja
- hyvin pesty luomusitruuna
- n. 20 tuoretta salvianlehteä (tai maun mukaan)
- 400 g spagettia tai muuta pastaa
- suolaa
- 3 rkl (vegaanista) voita
- 300 g (vegaanista) fetaa

Valmistusohje

Ruoka kannattaa valmistaa kahdessa kattilassa: toisessa keitetään pasta (400 g) ja toisessa kuullotetaan muut raaka-aineet.

Ensin kuullotetaan kirsikkatomaatinpuolikkaat (400 g) voissa. Tomaattien nestettä kannattaa haihduttaa vähemmäksi ennen kuin kattilaan lisätään sitruunankuorta, ja lopuksi salvian lehdet pilkottuna (30 kpl). Raaka-aineet sekoitetaan hyvin keskenään.

Samaan aikaan toisessa kattilassa keitetään pasta suolavedessä ohjeen mukaan.

Pastasta valutetaan melkein kaikki vesi pois ja kattiloissa olevat ainekset sekoitetaan keskenään. Pasta-tomaatti-salvia-sitruuna seokseen sekoitetaan reilu puolet murustetusta fetajuustosta (200 g). Lopuksi pasta maustetaan sitruunan mehulla ja suolalla.

Sekoitetaan hyvin. Pasta tarjoillaan lopun fetan kanssa.

Pasta voidaan valmistaa myös kuiva-aineista kuivaamalla ennalta keitetty pasta, kirsikkatomaatit, salvia, feta ja sitruunankuori. Ainekset ennallistetaan retkellä ennen ruuan valmistamista. Tässä vaihtoehdossa suositellaan sitruunamehutiivisteiden käyttöä.

PERHELIIKUNTAA JA ILOISTA ULKOILUA

Mitä löydät mutkittlevien polkujen varrelta?

Kuvasta löydät perheille ja lapsille järjestettyjä tekemisiä.

Mitä löydät mutkittlevien polkujen varrelta? Jäikö joku puuttumaan?

Vastaukset tehtävään:

Löyditkö metsämörrit, koko perheen iitapalaretki, hämähäkömmeä, tonttipolku, muumien hiihtokoulu, nuku yö ulkona ja matalan kynnyksen telttayöt? Kuvasta puuttuivat ainakin Metsän Pojan Luontopeli, geokätköily, Metsämyttyset. Ovatko kaikki sinulle tuttuja vai kaipaisitko lisää tietoa toiminnastamme? Lisää tietoa löytyy nettisivuiltamme puujonlatu.fi

MELONTAMUISTOJA MATKAN VARRELTA

Pauli pitää Puijon Ladun lippua korkealla Suomi meloo -kanoottiviestissä Oulujärven rannalla vuonna 2007.

Puijon Ladun jokimelontaretkiä on järjestetty yli 15 vuoden ajan.

Kesäkuussa 2010 mutkittelimme pitkin kapeaa Pieksämäen Naarajokea.

Yllättäen Niskanivun laavulla odotti pappi ja pääsimme kuokkavieraisiksi häihin.

Myös morsiuspari saapui häihin melomalla ja kastui kanootin horjahtaessa.

Elokuussa 2015 meloimme Heinäveden Kermasta Koloveden kansallispuistoon ihaillemaan jylhiä maisemia ja kalliomaalauksia.

Markulta puuttuivat kaikki retkievääät, mutta Kermankeitaalta ostettu iso nakkipaketti pelasti viikonlopun.

Markku eli vaihdantaloudessa: hän tarjosi muille nakkeja ja sai vastalahjaksi muita eväitä.

Vuoden 2012 kuutamomelonnessa retkeiltiin Pohjois-Kallaveden Särkkään yhdessä Kallan melojien kanssa.

Paluu tapahtui hämärissä olosuhteissa ja hauskaa oli. Kanootti valaistaan pienellä lampulla, kun melotaan pimeässä.

Retkikajakkiin mahtuu kaikenlaista. Jos haluaa yhdistää kajakkimelonnin ja patikointivaelluksen samaan retkeen, tyhjän rinkan voi sitoa kajakin takakannelle.

Krista pakkauspuuhissa Lieksan Jongunjoella toukokuussa 2021.

Uimahalliharjoitukset siirtyivät uuteen uimahalliin vuonna 2022. Kuntolaakson uimahallissa järjestetään melontatekniikka- ja turvallisuusharjoituksia yhteistyössä Kallan melojien kanssa.

Myös melonnan peruskurssit aloitetaan yleensä uimahallissa. Peruskursseja on järjestetty Puijon Ladun ohjaajien toimesta yli 20 vuoden ajan.

Antti Luoranen
Teksti ja kuvat

PUIJON LATU RY - Melontakalenteri 2026 -

- su 1.3.-26.4. **Uimahallivuoro** Kallan Melojien kanssa Kuntolaaksossa
sunnuntaisin klo 18.30-20.00
Riitta Kynäkoski p. 040 534 7043 ja Paavo Jaakkola p. 0400 892 443
- la 18.4. **Melonnan peruskurssi** uimahallissa. Avovesiosuudet kolmessa ryhmässä
18.5., 19.5., 21.5., 25.5., 26.5. ja 28.5. Puijon Ladun jäsenille.
Liisa Ruuskanen p. 050 435 5798.
Katso kotisivuilta ja/tai verkkokaupasta, vieläkö kurssille on tilaa.
- ti 12.5. **Melontaohjaajailta** Pilpassa Riitta Kynäkoski ja Sanna Ryhänen
- to-su 14.-17.5. **Seikkailuhenkinen jokimelontaretki** Antti Luoranen p. 040 539 4767
- ke 3.6.-26.8. **Keskiviikkomelonnat** Paavo Jaakkola p. 0400 892 443
- Sovittavina aikoina Puijon Ladun **vajakäytäntöjen perehdytys**
Paavo Jaakkola p. 0400 892 443
- pe 26.6. **Valoisan yön melonta** Paavo Jaakkola p. 0400 892 443
- ke 16.9. **Melontakauden päätöstapahtuma** Vappu Palmu vappupalmu@puijonlatu.fi

Seuraa ilmoittelua retkistä sekä tekniikka- ja pelastautumisharjoituksista kotisivuilla, WhatsApp- ja Facebook-ryhmissä.

PUIJON LADUN MELONTAHISTORIAA

25. Suomi Meloo -kanoottiviesti 6. - 13.6.2009 Iisalmi - Kotka

Puijon Ladun emeritus puheenjohtaja Pekka Tikkanen (1996-2001) on kirjannut Puijon Latulaisen historiikkikatsauksessaan vv. 1996-2000 melonnan alkuaskelista:

"Melonta alkoi, kun keväällä 1997 järjestettiin ensimmäinen oma melonnan peruskurssi ja hankittiin kanootti kaikkien käyttöön. Teimme ilta- ja viikonloppumelontoja Pilpasta Pohjois-Kallavedelle sekä hienoja viikonloppuretkiä mm. Kolovedelle (2 kertaa) ja Naarajoelle.

Ensimmäisen melonnan peruskurssin vetäjät olivat Veli-Matti Lehtonen ja Reino Kvick Kallan Melojien tukikohdassa Savisaassa. Osallistujia oli ihan nokko, olisiko ollut peräti parisen kymmentä.

Kartoitimme yllä mainitun vuoden kesällä Kuopion kanoottitarjontaa PL:n ensimmäisen melontatoimikunnan vetäjän Rissasen Martin kanssa ja teimme kaupat muistaakseni samalla kertaa kahdesta ämpärimuovisesta kajakista: punainen ja keltainen, joka oli Hasle. Samalla kertaa ostimme tietenkin myös ainakin melat ja melontaliivit, mahdollisesti myös aukkopeitot. Kajakit myi satamarannan melontatarvikkeiden myymälä "Pursiväylä & Nykerä", eli Nykerö.

Oma Artesaani-kajakkini oli puijonlatulaisten käytettävissä jo ennen mainittujen kahden oman kajakin ostoa. Myin sen PL:lle myöhemmin kuin ne omat ostettiin."

Vuosituhaten vaihteesta alkaen Puijon Ladun joukkue osallistui Suomi Meloo viesteihin. Joskus on matkaan lähtenyt kaksikin joukkuetta, joskus jäi viesti väliin. Vielä 2022 oltiin mukana. Puijon Ladun joukkue oli tunnettu kaksikon keularuuman luukun päälle asennetusta Puijon tornista, jossa oli yöosuksilla valot. Joskus tuli ehdotuksia myös puolikkaasta melasta.

Veli-Matti Lehtonen koulutti Pilpassa ensimmäiset melontaohjaajat toukokuussa 2004. Weltsu oli tehokas kouluttaja, koska tuosta joukosta ovat ohjaajina vielä mukana Antti Luoranen ja Kirsi Tuppurainen. Seuraavien vuosien ohjaajakoulutetuista ovat rivissä Paavo Jaakkola ja Timo Sylvänne. Koulutusta on järjestetty tarpeen mukaan viime vuosiin asti.

Puijon Ladun omat melontaohjaajat ovat vuosittain talven ja kevään aikana vetäneet melonnan alkeiskursseja uimahallissa ja Pilpan rantavesillä. Vesiliikennelain muutosten jälkeen turvallisuusharjoittelu on lisääntynyt vahvasti.

Lähes 30 vuoden aikana yhdistyksen kajakkilaivasto on kasvanut yli kymmenkertaiseksi. Kalustolle on rakennettu kajakkivaja ja säilytyskatokset. Paljolti melojat ovat omalla talkootyöllään kattaneet kustannuksia. Lisäksi merkittäviä ovat olleet maksut katospaikoista ja kaluston käytöstä.

Puijon Ladun melontaohjaajaveteraanit

Kuvassa kajakkien keulassa tuleva puheenjohtaja Vesa Karhunen, joka oli joukkueen kuljetusvastaava. Yhtenäisen asusteen loi Riitta Karhunen. Kuva: Paavo Jaakkola

KÄVELYN JA PYÖRÄILYN

KäPy-toimikunta on jo pitkään ollut tärkeä osa Puijon Ladun aktiivista ja yhteisöllistä liikkumiskulttuuria. Toimikunnan järjestämät sauvakävelylenkit sekä lyhyet ja pitkät pyörälenkit tuovat ihmiset yhteen liikkumaan, virkistymään ja löytämään uusia reittejä niin kotikulmilta kuin kauempaakin. Toiminta on avointa kaikenikäisille ja eritasoisille liikkujille, ja sen ytimessä on iloinen yhdessä tekemisen henki.

Sauvakävelyä luonnon ehdoilla

Sauvakävely on yksi toimikunnan liikuntamuodoista. Lenkkejä järjestetään Kuopion lähimetsissä ja järvien rannoilla. Reitit vaihtelevat osallistujien toiveiden. Keväällä, kesällä ja syksyllä kuljetaan pitkin polkuja ja latupohjia. Sauvakävelyssä korostuvat matala kynnys osallistua, lempeä liikunta ja sosiaaliset kohtaamiset.

Pyörälenkkejä joka säällä

Pyöräily on myös Käpy-toimikunnan toimintaa. Ohjattuja lenkkejä järjestetään sulan kelin aikaan, ja osallistajat voivat valita itselleen sopivan matkan kevyistä iltalenkeistä vaativampiin päiväretkiin. Kesäisin retket suuntautuvat usein Kuopion lähi alueelle – esimerkkinä perinteinen Tour de Kuopio – sekä pohjoissavolaisiin maisemiin ja naapurikuntiin. Talvipyöräilyn suosio on kasvanut vuosi vuodelta, ja toimikunta onkin onnistunut rohkaisemaan uusia harrastajia kokeilemaan nastarenkaita ja talvikelien tarjoamaa ainutlaatuista pyöräilykokemusta. Puijon Latu on ollut myös aktiivisesti mukana pyöräilyn kesä -ja talvi kilometrikisassa.

Reissuja myös kauemmas – jopa ulkomaille

Toimikunnan toiminta ei rajoitu vain lähialueille. Vuosien varrella on toteutettu pyöräretkiä niin Suomen sisällä, leiripäiville Lappeenrantaan, Pielisen -sekä Oulujärven kierrot sekä saariston rengastie Turkuun, kuin ulkomaille mm. Tanskaan ja Sloveniaan. Nämä matkat ovat tarjonneet unohtumattomia yhteisiä kokemuksia, maisemien vaihtelua ja mahdollisuuden tutustua uusiin kulttuureihin sekä pyöräilyreitteihin. Matkoista muodostuu usein yhteisön kohokohtia, ja niihin palataan vielä pitkään tarinoiden muodossa.

Yhteistyötä eri toimijoiden välillä

Käpy-toimikunta tekee aktiivista yhteistyötä myös muiden latuyhdistysten sekä paikallisten lajiseurojen kanssa, muiden muassa Joensuun -ja Siilin Ladun, KuoPys:n, TT AquaTerran sekä Kuopion polkijoiden kanssa. Yhteistyö tuo vaihtelua toimintaan, mahdollistaa uusien reittien ja käytäntöjen oppimisen sekä vahvistaa pyöräilyn ja kävelyn asemaa koko Suomen tasolla. Seurojen väliset tapahtumat ja yhteislenkit ovat lisänneet yhteenkuuluvuuden tunnetta ja rakentaneet yhteistyötä harrastajien välille.

Yhteisöllistä liikettä ja iloa

Käpy-toimikunnan toiminta osoittaa, että liikkuminen voi olla paljon muutakin kuin kuntoilua – se voi olla yhteisön rakentamista, uusien paikkojen löytämistä ja arjen hyvinvoinnin lisäämistä. Toimikunnan järjestämällä lenkeillä jokainen osallistuja voi kokea olevansa osa jotain suurempaa. Se on liikettä, joka ei pysähdy: yhdessä mennään eteenpäin, vuoden jokaisena päivänä.

KäPy-toimikunnan toiminta on tauolla kaudella 2026. Uusia vapaaehtoisia kaivataan! Tule mukaan toimintaan ylläpitämään latulaista liikunnaniloa.

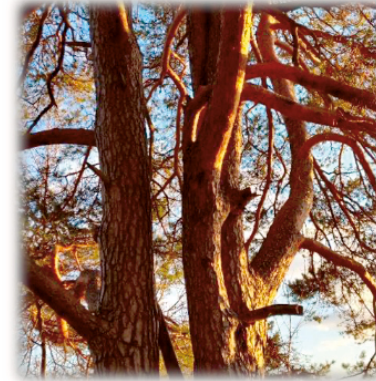
KEVYTTÄ ULKOILUA +65 -KÄVELYJÄ, LUONTOVOIMAILUA, GEOKÄTKÖILYÄ...

**Kevyt Ulkoilu kutsuu
nauttimaan luonnosta
ja ammentamaan
hyvää metsämieltä!**

Marja Viitksela

+65 -kävelyt herättivät ajatuksia luonnossa

vanhan ulottuvuudet

*ikä, sitkeästi uusia
ulottuvuuksia, ikivihreys,
vahvuus, kestävyys,
ilmeikkyyys*

vesi ja kalliot

*vesi liikkuu, heijastaa,
kalliot paikoillaan, turva,
suoja, rannan sitkeät
kasvit, kesän ja ruskan
värisinä*

kiven koristeet

*kiven elämää, jäkälät ja
sammaleet rauhallisesti
tukevalla alustalla,
yhteisessä*

voimaa

jaksa, jaksaa

Irma Ikonen

RETKILUISTELUA PUIJON LADUSSA

Puijon Ladussa on retkeilty, myös luistimilla. Ensio Holopainen on aloittanut retkiluistelun ohjauksen pian liittyttyään 1980-luvun alussa Puijon Latuun. Hän ollut lajin ehdoton pioneeri Kuopiossa. Retkiluistelu täällä tarkoitti Ension vetämiä retkiä. Muita ei ollut.

Ensio kertoo tehneensä itse ensimmäiset luistimensa 50-luvulla. Sellaiset syntyivät halkaistusta koivuhalosta, johon oli naputeltu halkosahan terän kappaleita ja kengän ympärille remmin pätkiä. Näillä pääsi veljen ja naapurin pojan kanssa jäille. Oppikoulussa ollessaan hän sai ns. nurmikset, jotka kiinnitettiin monoon ruuvaamalla. Myöhemmin Ensio hankki hokkarit ja pikaluistimetkin. Kun Suomeen saatiin ensimmäisiä retkiluistimia Ruotsista 70-80-luvulla, hankki Ensio heti sellaiset. - Aina kun järvelle pääsi luistelemaan, niin hienoa oli!

Ensio liittyi Suomen retkiluistelijoihin heti yhdistyksen perustamisen jälkeen vuonna 1992. Pitkän aikaa hän oli selkeästi

yhdistyksen pohjoisin jäsen, selviää Skrinnari-lehden arkistoista. Luisteluretkillä avautui uusi, upea luontomaisema, jonne muuten ei päässyt. Kuopiossa luistelemaan pääsi yleensä ennen hiihtokautta. Usein saatiin myös kevätkausi. Lumitilanne täällä on erilainen kuin etelärannikolla.

Kaikki halukkaat mukaan

Ensio otti retkille kaikki halukkaat, ensin heidät haastateltuaan. Hänelle jokainen retki oli harjoitusretki (nykyinen tulokasretki), jossa harjoiteltiin ja kerrattiin naskaleiden ja heittoliinojen käyttö. Joskus jopa pienellä porukalla soviittiin, että oli pudottu jäihin, ja vaihdettiin vaatteet harjoituksen vuoksi. Varusteet tarkastettiin lähtiessä, eväät ja vaihtovaatteet piti jokaisella olla repuissaan. Puijon ladun retkiluistelua varten Ensio teki jäätiedustelua ahkerasti lähijärville, itse katsellen ja tutkien. Vain joskus joltain tutulta saattoi kuulla tietoja muilta järviltä.

Suomen retkiluistelijoiden turvallisuusopit siis levisivät aktiivisen jäsenen kautta

käytänteiksi myös tänne Kuopioon. Liisa ja Jouni Hakala asuivat 1990-luvulla pari vuotta Kuopiossa, Ension naapureina. Retkenvetäjäkoulutuksen saaneina he pitivät tulokaskursseja ja vetivät tuolloin myös muita retkiä.

Sähköpostilistojen jäätiedot houkuttelevat jäseneksi

Itse liityin Puijon Ladun jäseneksi juuri Ension jäätietojen ansiosta. Tunsin Ension lukion matematiikan, fysiikan ja kemian opettajanani ja tiesin, että näihin jäätietoihin voisin luottaa kuin vuoreen. Tosin myönnän, että sittemmin olen viisastunut: jäät elävät jatkuvasti ja tilanne voi muuttua nopeastikin. Lisäksi retkiluistelijat nykyisin nimenomaan etsivät retkillään myös heikkoja jääalueita niitä tutkiakseen ja niistä oppiakseen. Ei siis koskaan kannata lähteä toisten jäljille suin päin!

Alkuvaiheessa en useinkaan ennättänyt Ension retkille mukaan, mutta teimme omalla porukalla retkiä samoihin paikkoihin myöhemmin. Pääsin Ension retkille vasta myöhemmin. Eräänä syksynä kehittyi taas upeat jäät. Puhuimme huolestuneina, miten monet menevät osaamattomina ja varustautumattomina jäille, osa sinne hukkuen. Motivoiduin lähtemään retkenvetäjäkoulutukseen, jotta voisimme

perustellummin kutsua halukkaita luistelemaan turvallisille retkille. Tässä yhteydessä päätimme siirtää retkiluistelun turvallisuussyistä kokonaan Suomen retkiluistelijoiden nimiin. Lajin turvallisuuskoulutus on vahvaa ja retkitoimintaa ympäri Suomea. 2020-luvulla retkiluistelu Puijon Ladulla on tarkoittanut lähinnä tiedotusyhteistyötä lajista.

- Oletko pudonnut jäihin retkilläsi? -

Ainoastaan yhden kerran kastelin vaatteeni. Jäät silloin olivat vahvat, traktorilla ajelivat siellä jo. Mutta kompastuin pintajähän, ja vaatteet menivät vaihtoon. Pintajäätä voi muodostua vahvan jään päälle kertyneiden vesilammikoiden jäätyessä. Tällaisen uuden jääkuoren alle voi jäädä joko vettä tai ilmaa. Luistelijalle pintajää on riski, koska sitä voi olla vaikea vauhdissa havaita ja luistimen alta murtuessaan pintajää kaataa luistelijan herkästi.

Kiitos, Ensio! Ilman sinua en luultavasti olisi löytänyt ice maraton -radalta turvallisesti luonnon jäille retkeilemään! Enkä ole suinkaan ainoa.

Marja Hartikainen
Teksti

Hannu Räsänen
Kuvat

PERUNAA VAKOON: PALSTAVILJELY PILPASSA

Pilpan alue siirtyi Puijon Ladulle 1970-luvulla. Vanhan torpan entisiä peltojen reunoja hyödynnettiin ilmeisesti heti jäsenille palstaviljelyyn. Ensio Holopainen liittyi Puijon Latuun 1982 ja muistelee, että jo silloin viljelyä harrastettiin ahkerasti.

Ensio katsasti omille viljelmilleen paikkoja nykyisten yksityispalstojen paikkeilta, mutta päätyi perustamaan perunamaansa vanhan riihen taakse. Täällä maaperä oli muhevampaa kuin rannan puolella oleva savikko.

Alkuaikoina viljelyalueelle tehtiin vuosittainen traktorikyntö syksyisin. Tästä luovuttiin, koska se hankaloitti viljelyn suunnittelua, kun kaikkien alueet menivät sekaisin. Muokkaus tehtiin lapiolla ja talikolla, myöhemmin myös ”myyrällä”. Sillä saatiin halukkaiden alueet jyrskittyä ainoastaan tarpeellisilta osin. Näin päästiin perustamaan vakituiset palstat ja monivuotisten kasvien kasvatusta mahdollistui. Eräänä syksynä Ensiokin pyysi ”myyrän” palstalleen. Mutta hommasta ei tullut mitään, kun kone kaivautui aina vain syvempään mureassa hiekkamaassa.

Tuolloin Pilpassa viljeltiin pääasiassa perunaa ja lanttua, sipulia, porkkanaa ja hernettä. Toki naurista, tilliä, persiljaa ja joitain muitakin lajeja kasvoi. Tietä pihaan ei ollut, joten juuressato kannettiin repussa tai työnnettiin syksyisin kottikärryillä polkua pitkin ylös autotien varteen nykyisen yläparkin paikkeille. Suosituin palsta-alue ulottui vanhan riihen takana nykyisen tien molemmin puolin metsän reunaan asti. Nykyisen alaparkkipaikan seutu oli myös viljelyssä kuten nykyisen palsta-alueen kohtakin. Palstat siirtyivät perintönä: luopuja antoi paikkansa seuraavalle. Uusia valtauksia sai myös tehdä haluamalleen viljelemättömälle paikalle.

Ensio muistaa, että aikoinaan Pilpassa kävi vähäisessä määrin myös porkkanavarkaita. Kerran hän sai miehen kiinni itse teossa. Mies nosti porkkanan maasta, pyyhkäisi mullat kädellään ja haukkasi poskeensa. Myös vesirodot verottivat joinain vuosina perunasatoa. Tuolloin ei viljelysten kimpussa havaittu jäniksiä tai peuroja.

Nykyinen autotie parkkipaikalta pihaan tehtiin entisen hevostalvitien kohdalle, kun huoltorakennus varastoineen tarvittiin ja sen hirret tuotiin kuorma-autolla Pilppaan. Tietä vastustettiin aikanaan kovin. Kun se toteutettiin, sai Ensio tien kohdalta poistetun mullan palstalleen.

Pilpan aluetta on haluttu pitää avoimena ja entiset pellot on niitetty traktorilla. Minne traktori ei päässyt niitettiin perinteiseen tapaan viikattein. Heinät haravoitiin talkoilla seipäille, haasialla niitä kuivattiin myös. Heinä päättyi Siilinjärvelle hevostilalle, sittemmin myös Konttilan hevosille.

Viljelymenetelmät kehittyvät

Yhdessäviljely toi Pilpan maisemaan suuren yhtenäisen pinta-alan ja jänisaidan.

Alueeksi valikoitui ihanteellinen paikka: savinen maaperä ja valoisa etelärinne. Ensimmäisenä syksynä alue kynnettiin traktorilla ja sinne ajettiin kuorma hiekkaa. Maan parantaminen alkoi kuuden ruokakunnan voimin. Kylmään savikkoon perustettiin kohopenkit, jotka lämpenevät savipeltoa nopeammin. Pihaa ja ympäristöä niittämällä saatiin penkkeihin viherkatetta, joka muuttui matojen herkkuna vähitellen yhä muhevammaksi kasvualustaksi. Savinen maa kaipaa myös hiekkalisäystä, tätä kärrätään monille palstoille vuosittain vähitellen.

Alkuaikojen lannoitus apulannalla on vaihtunut luonnonmukaisiin keinoihin. Usean vuoden ajan on palstaviljelijöiden talkootyönä rakennettu hevosenlantakomposti, josta saadaan vahvaa lannoitetta kasvien riviväleihin. Viherkatteiden käyttö on laajentunut: se toimii hyvänä lannoitteena sekä vähentää rikkaruohojen kasvua ja kastelutarvetta. No digmenetelmässä ei maata käännetä, vaan lierot ja sienirihmastot pääsevät rauhassa rakentamaan katteiden alle maahan mururakennetta. Tämä puolestaan pitää maan ilmapana ja ottaa hyvin sadeveden vastaan. Viljelykierrossa moni rakentaa korkeina näkyvät lämpöpenkit kurpitsan, maissin ja muiden lämpöä kaipaavien kasvupaikaksi. Tieto maaperän pieneliöstön monimuotoisuudesta ja sienirihmastojen merkityksestä kasvien hyvinvoinnille lisääntyy.

Palstavastaava on aikaisemmin jakanut viljelypastat halukkaille. Tämän vuoden alussa Puijon Latuun on perustettu Piha- ja palstatoimikunta, joka ottaa vastuun palstaviljelyn ja pihan hoidon organisoinnista. Vuosittain järjestetään yhteinen suunnitteluilta ja sadonkorjuujuhlat, sovitaan talkoista ja kehittämistarpeista. Viikatteen ovat vaihtuneet ruohonleikkuriksi. Matalaksi leikattu nurmi pitää kyyt poissa pihalta sekä vähentää punkkien ja myyrien määriä merkittävästi. Leikattu heinä hyödynnetään omalla tontilla palstojen viherkatteena. Vanha torpan aikuinen omenatarha ja humalasalako ovat löytäneet hoitajansa. Useana kesänä pihapiirin kasveille on saatu mehiläisiltä pölyttäjäpalvelua.

Muilla latuyhdistyksillä ei tietävästi ole ulkoliikuntalajina palstaviljelyä. Pilpan alue on tarjonnut tälle hyvät puitteet. Auringonkukat nousevat luultavasti myös ensi kesänä ilahduttamaan täällä kävijöitä.

RETKEILIJÄN VINKKINURKKA

Retkikeittimen kaasupatruunoiden hävittäminen

Lainsäädäntö kieltää kaasupatruunoiden puhkaisemisen myös tyhjänä käytön jälkeen (TUKES).

Niinpä retkikeittimen kaasupatruunat tulee viedä vaarallisten jätteiden keräykseen ja ne otetaan jäteasemilla kotitalouksilta maksutta vastaan vaarallisena jätteenä.

Katso vaarallisen jätteen ohjeet Jättekukon sivuilta
<https://www.jatekukko.fi>

Puhtaus on puoli ruokaa, vai miten se olikaan?

Varsinkin "kevytretkeilijät" tai usean päivän vaeltajat hyötyvät, ettei enää tarvitse pesuaineita kuljettaa mukanaan purtiloissa, jotka saattavat vuotaa ja aueta repussa ja aiheuttaa sotkua tai vaan painavat tarpeettoman paljon.

Nyt on markkinoilla lähes kaikkeen pesemiseen olemassa ns. pesulappuja, jotka painavat vain muutan gramman, kuva alla.

Astioiden pesemiseen ei valmiita pesulappuja tunnu olevan, joten vinkkini niiden tekemiseen olisi paikallaan...

Tee talouspaperista n. 3 cm x 4 cm lappuja lautaselle ja kaada tiskiainetta kerros niiden päälle. Jätä yksi nurkka paperista kuivaksi, jotta voit siitä kääntää lappua sotkematta sormia. Suotavaa olisi käyttää retkeilyssä biohajoavaa tiskiainetta. Käännä lappuja aluksi muutaman tunnin välein, etteivät ne tartu lautaseen. Anna niiden kuivua muutaman päivä ja pakkaa ne pussiin, kun ovat kuivuneet kokonaan. Käytä puolikasta tai kokonaista lappua tiskimäärästä riippuen.

Muistutuksena vielä, että vastuullinen retkeilijä ei pese astioitaan purojen tai järvien rannoilla, vaan kaataa pesuvedensä kauempana maahan.

Vesa Jussila
Vinkit ja kuvat

puijonlatu.fi